

F. t. l. vedr. tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyre m.v.

Lovforslag nr. L 6. Fremsat den 4. oktober 2000 af finansministeren (Mogens Lykketoft)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyles og kommunernes tjenestemænd i Grønland

§ 1

I lov nr. 192 af 26. marts 1991 om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyles og kommunernes tjenestemænd i Grønland foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Grønlands landsstyre nedsætter en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyles og kommunernes tjenestemænd i Grønland, der består af en formand og en stedfortræder for denne samt otte andre dommere og stedfortrædere for disse. Til retten knyttes en sekretær.

Stk. 2. Landsdommeren i Grønland er formand. Landsdommeren udpeger blandt Grønlands Landsrets fuldmægtige en stedfortræder for formanden. Udpegningen gælder indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 65 år eller i øvrigt ikke længere opfylder betingelserne for at kunne udpeges.

Stk. 3. Landsstyret beskikker fire dommere og stedfortrædere for disse efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening og fire dommere og stedfortrædere for disse efter fælles indstilling fra de forhandlingsberettigede centralorganisationer for Grønlands hjemmestyles og kommunernes tjenestemænd i Grønland. De pågældende beskikkes for en periode af 5 år.

Stk. 4. Er indstilling i henhold til stk. 3 af det nødvendige antal dommere og stedfortrædere ikke foretaget senest en måned, før beskikkelse skal finde sted, beskikker landsstyret på egen hånd den eller de manglende.

Stk. 5. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 6. Afgår en af landsstyret beskikket dommer eller stedfortræder i løbet af 5-års-perioden, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening, henholdsvis de i stk. 3 nævnte centralorganisationer. Foretages indstilling ikke senest en måned efter den tidligere dommers eller stedfortræders fratreden, foretages beskikkelsen af landsstyret på egen hånd.«.

2. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. I den enkelte sags behandling deltager tjenestemandsrettens formand eller dennes stedfortræder som retsformand samt fire af de af landsstyret beskikkede dommere eller disses stedfortrædere. To af disse fire skal være beskikket efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening og to efter fælles indstilling fra centralorganisationerne eller beskikket i henhold til § 1, stk. 4, eller stk. 6, 2. pkt.

§ 1 b. For tjenestemandsrettens formand, dommere og stedfortrædere gælder de i lov om rettens pleje i Grønland fastsatte inhabilitetsregler for dommere.

Stk. 2. De dommere, som skal deltage i pådømmelsen af den enkelte sag, skal af egen drift påse, om der foreligger grunde, der kan medføre inhabilitet.

Stk. 3. Indsigelser mod en dommers habilitet bør så vidt muligt fremsættes straks efter modtagelsen af meddelelsen om, hvem der skal deltage

i domsforhandlingen, og bør under alle omstændigheder fremsættes, inden domsforhandlingen påbegyndes. Afgørelse om habilitet træffes af retsformanden ved beslutning. Under domsforhandlingen træffes afgørelsen dog af den samlede ret. Den, om hvis habilitet der er rejst spørgsmål, er ikke udelukket fra at deltage i afgørelsen.«.

3. § 2, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»1) overtrædelse eller fortolkning af aftaler indgået i henhold til landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenstemænd i Grønland eller bestemmelser, som efter landstingslovens §§ 50 og 51 træder i stedet for aftaler, og«.

4. I § 2, stk. 1, nr. 2, § 3, 1. pkt., § 4, stk. 3, 1. pkt., og § 5, stk. 1 og 2, 1. pkt., ændres »§ 1, stk. 4« til: »§ 1, stk. 3«.

5. § 2, stk. 3, affattes således:

»Sager, der hører under tjenstemandsretten, kan ikke indbringes for de almindelige domstole. En tjenstemand kan dog anlægge sag ved de almindelige domstole, hvis denne godtgør, at vedkommende centralorganisation ikke agter at indbringe en sag som nævnt i stk. 1, nr. 1, for tjenstemandsretten.«.

6. I § 5 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Der gælder ingen indskrænkning i parternes adgang til at lade møde for sig i tjenstemandsretten ved rettergangsfuldmægtig.«.

7. Efter § 5 indsættes:

»§ 5 a. Tjenstemandsretten har sit sæde i Nukuk, men kan sættes andetsteds, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

§ 5 b. Sag anlægges ved indlevering af klageskrift til tjenstemandsretten.

Stk. 2. Klageskriftet skal indeholde

- 1) parternes navn og adresse,
- 2) klagerens påstand,
- 3) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 4) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren agter at påberåbe sig.«.

8. §§ 6-12 affattes således:

»§ 6. Sekretæren sender snarest muligt et eksemplar af klageskriftet med bilag til indklagede og opfordrer samtidig denne til at afgive svar-

skrift med eventuelle bilag. Om fornødent lader sekretæren klageskriftet forkynde for indklagede efter reglerne om forkyndelse i lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Svarskriftet skal indeholde

- 1) indklagedes påstand,
- 2) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, indklagede vil påberåbe sig.

§ 7. Forberedelsen af sagen til eventuel domsforhandling finder sted i et eller flere forberedende retsmøder.

Stk. 2. Under forberedende retsmøder beklædes retten af formanden eller dennes stedfortræder.

Stk. 3. Med parternes samtykke kan retten afgøre sagen på et forberedende retsmøde. Afgørelsen kan med parternes indforståelse træffes ved beslutning.

Stk. 4. De forberedende retsmøder afholdes for lukkede døre. Med parternes tiltræden kan retsformanden dog tillade andre end partsrepræsentanterne at overvære retsmøderne.

§ 8. For domsforhandlingen gælder med de fornødne tilpasninger reglerne om domsforhandling af civile retssager i 1. instans i lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Domsforhandlingen foregår for åbne døre, medmindre retsformanden undtagelsesvis af hensyn til ro og orden i retslokalet beslutter, at dørene skal lukkes.

§ 9. Dommen vedtages ved afstemning efter forudgående rådslagning. Rådslagningen og afstemningen sker mundtligt, og retsformanden stemmer altid sidst. I afstemningen deltager kun de dommere, som har overværet den mundtlige forhandling i dens helhed. De afgivne stemmer indføres i uddrag i stemmeafgivningsbogen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Stk. 3. Udkast til dommen udarbejdes af retsformanden, hvorefter den endelige ordlyd vedtages af de deltagende dommere.

§ 10. Dommen, der afsiges i et offentligt retsmøde ved oplæsning af domsslutningen, skal ledsages af grunde, men ikke indeholde oplysning om de forskellige meninger under afstemningen.

§ 11. Bestemmelserne i lov om rettens pleje i Grønland om virkningen af en parts udeblivelse og om adgangen til genoptagelse af civile retssager, der er afgjort ved en udeblivelsesdom, finder tilsvarende anvendelse i sager, der behandles af tjenestemandsretten.

Stk. 2. Tjenestemandsrettens formand eller dennes stedfortræder kan undtagelsesvis tillade, at sager, der efter § 7, stk. 3, er afgjort af retsformanden, genoptages, når

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentligt forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller oprette et for denne indgribende tab, og
- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

§ 12. Tjenestemandsrettens domme kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om tvangsfuldbyrdelse af domme.

Stk. 2. Forlig indgået for tjenestemandsretten og beslutninger efter § 7, stk. 3, kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om fuldbyrdelse af forlig, der er indgået for en ret.

Stk. 3. Reglerne i lov om rettens pleje i Grønland vedrørende indsigelser mod rigtigheden af domme m.v., der fremsættes under tvangsfuldbyrdelsen, finder tilsvarende anvendelse for indsigelser, der fremsættes under fuldbyrdelsen af

tjenestemandsrettens domme, kendelser og beslutninger.«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2001.

Stk. 2. § 1, nr. 3, har virkning for sager, der opstår efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Indtil der med virkning fra den 1. juni 2002 er foretaget udpegning og beskikkelse af dommere og stedfortrædere til tjenestemandsretten, forbliver de nu siddende medlemmer og stedfortrædere i virksomhed.

Stk. 4. Afgår den af landsdommeren udpegede stedfortræder inden 1. juni 2002, udpeges en anden efter reglerne i § 1, stk. 2, i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 5. Afgår en beskikket eller udpeget dommer eller stedfortræder i øvrigt inden 1. juni 2002, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter reglerne i § 1, stk. 6, i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 6. De ved lovens ikrafttræden verserende sager for tjenestemandsretten skal færdigbehandles efter reglerne i §§ 5-12 i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6-8.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Oversigt over lovforslaget

Grønlands hjemmestyre har anmodet om, at der søges gennemført en række ændringer i lov nr. 192 af 26. marts 1991 om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

- I overensstemmelse hermed stilles der forslag om,
 - at Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland får kompetence til at behandle sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler, som landsstyret har indgået med centralorganisationerne i henhold til § 53 i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland,
 - at reglerne om tjenestemændenes adgang til at indbringe sager, der hører under tjenestemandsretten, for de almindelige domstole lempes,
 - at tjenestemandsrettens dommere og stedfortrædere fremtidig beskikkes af landsstyret efter indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening, henholdsvis tjenestemændenes centralorganisationer, og
 - at der indføres udtrykkelige bestemmelser om dommernes og stedfortrædernes habilitet og mere detaljerede regler om procesmåden ved tjenestemandsretten.

Finansministeriet har samtidig fremsat forslag til lov om ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland med henblik på at ændre de heri indeholdte regler om Tjenestemandsretten for Statens Tjenestemænd i Grønland på tilsvarende måde.

2. Tjenestemandsrettens kompetence

Efter § 2, stk. 1, nr. 1, i den gældende lov behandler tjenestemandsretten sager om overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland eller bestemmelser, som efter §§ 50 og 51 i landstingslov om Grønlands

hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland træder i stedet for aftaler.

Ved dom af 12. januar 1996 afviste tjenestemandsretten en sag anlagt af Nunatsinni Atorfillit Kattufissuat mod landsstyret om overtrædelse af hovedaftalen, idet retten efter formuleringen af § 2, stk. 1, nr. 1, ikke fandt at have saglig kompetence til at behandle sagen. Sagen blev herefter behandlet ved de almindelige domstole.

Grønlands hjemmestyre finder, at der som følge af forhandlings- og aftalesystemet på tjenestemandsområdet er en sådan sammenhæng mellem hovedaftaler og aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår, at sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler på samme måde som sager om overtrædelse eller fortolkning af aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår bør behandles af tjenestemandsretten.

Hjemmestyret har i den forbindelse peget på, at den statslige tjenestemandsret behandler sager om overtrædelse eller fortolkning af den hovedaftale, finansministeren har indgået med centralorganisationerne i henhold til § 49 i lov om tjenestemænd.

På den baggrund foreslås det at ændre § 2, stk. 1, nr. 1, således at Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland får kompetence til at behandle sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler, der er indgået i henhold til landstingslovens § 53.

Der henvises til forslaget i § 1, nr. 3.

Den foreslåede bestemmelse svarer med de fornødne tilpasninger til § 53, stk. 1, nr. 1, i lov om tjenestemænd og § 49, stk. 1, nr. 1, i lov om statens tjenestemænd i Grønland, der fastlægger kompetencen for de to statslige tjenestemandsretter: Tjenestemandsretten og Tjenestemandsretten for Statens Tjenestemænd i Grønland.

3. Indbringelse af sager for de almindelige domstole

I henhold til § 2, stk. 3, i den gældende lov kan sager, der hører under Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland, ikke indbringes for de almindelige dom-

stole. En tjenestemand kan dog anlægge sag ved de almindelige domstole, når vedkommende centralorganisation har afslået at indbringe en sag om overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler m.v. for tjenestemandsretten.

Tjenestemanden skal efter bestemmelsen anlægge en sådan sag inden 6 måneder efter, at tjenestemanden har modtaget meddelelse om den endelige administrative afgørelse, eller sagen er afvist af centralorganisationen eller tjenestemandsretten.

I overensstemmelse med de tilsvarende regler i lov om Arbejdsretten og i lov om tjenestemænd foreslås det at ændre denne bestemmelse, således at det er tilstrækkeligt, at tjenestemanden godtgør, at centralorganisationen ikke agter at indbringe sagen for tjenestemandsretten.

Der er ikke i arbejdsretsloven fastsat nogen frist for lønmodtageres sagsanlæg ved de almindelige domstole om påståede løntilgodehavender, hvor den pågældende godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet, og ved lov nr. 346 af 2. juni 1999 om ændring af tjenestemandspensionsloven, tjenestemandsløven og en række andre love (Opfølgning på nedsættelsen af folkepensionsalderen, ændring af reglerne om tjenestemandsskiksalderen, afskedigelse af åremålsansatte, ansættelse af personer uden dansk indfødsret m.v.) blev den tilsvarende bestemmelse om en særlig frist for tjenestemandssagsanlæg ved de almindelige domstole ophevet.

På den baggrund foreslås det, at bestemmelsen opheves.

Der henvises til forslaget i § 1, nr. 5.

4. *Beskikkelse af dommere og stedfortrædere*

I henhold til § 1 i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland består tjenestemandsretten af en formand og en stedfortræder for denne samt otte andre medlemmer og stedfortrædere for disse.

Landsdommeren i Grønland er formand. Landsdommeren udpeger blandt Grønlands Landsrets fuldmægtige en stedfortræder for formanden.

Grønlands landsstyre og De grønlandske kommuners Landsforening udpeger i forening fire medlemmer og stedfortrædere for disse. De forhandlingsberettigede centralorganisationer udpeger i forening fire medlemmer og stedfortrædere for disse. Medlemmerne og stedfortræderne udpeges for 3 år ad gangen.

Ved lov nr. 346 af 2. juni 1999 om ændring af tjenestemandspensionsloven, tjenestemandsløven og en række andre love (Opfølgning på nedsættelsen af fol-

kepensionsalderen, ændring af reglerne om tjenestemandsskiksalderen, afskedigelse af åremålsansatte, ansættelse af personer uden dansk indfødsret m.v.) blev reglerne om Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark ændret bl.a. med henblik på at sikre, at tjenestemandsskiksalderen med den fornødne sikkerhed lever op til kravene til en uafhængig og upartisk domstol i artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Reglerne om Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland har hidtil med de nødvendige tilpasninger svaret til reglerne om Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark. Det er hensigtsmæssigt at opretholde denne overensstemmelse.

På den baggrund bør reglerne om udpegningsmedlemmer og stedfortrædere til Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland ændres tilsvarende. Betegnelsen »medlem« bør samtidig ændres til »dommer«, da tjenestemandsretten har status som en domstol.

Det foreslås, at de dommere og stedfortrædere, der efter gældende regler udpeges af landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening, henholdsvis centralorganisationerne, fremtidig beskikkes af landsstyret. Halvdelen af dommerne og stedfortræderne for disse beskikkes efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening og halvdelen efter fælles indstilling fra centralorganisationerne.

Det forudsættes, at der alene indstilles det nødvendige antal dommere og stedfortrædere, og at landsstyret følger indstillingerne. Dette svarer til de forudsætninger, der gælder for indstillinger om beskikkelse af dommere i Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark, jf. bemærkningerne til § 52 i lov om tjenestemænd og § 1 i lov om en kommunal tjenestemandsret. Der henvises til Folketingstidende 1998-99, Tillæg A, spalte 5813ff.

Landsdommeren i Grønland er efter forslaget fortsat formand for tjenestemandsretten, og landsdommeren udpeger som hidtil blandt landsrettens fuldmægtige en stedfortræder for formanden.

Med henblik på at sikre stedfortræderens uafhængighed foreslås det, at den pågældende udpeges for resten af sin embedsperiode som fuldmægtig i stedet for som hidtil for 3 år.

Funktionsperioden for de øvrige dommere og stedfortrædere foreslås fastsat til 5 år i stedet for som hidtil 3 år, svarende til funktionsperioden for dommere og stedfortrædere i Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark.

Er indstilling af det nødvendige antal dommere og stedfortrædere ikke foretaget senest en måned, før beskikkelse skal finde sted, foreslås det, at landsstyret på egen hånd beskikker den eller de manglende. Det forudsættes, at landsstyret ved beskikkelsen tager hensyn til, at der ved sammensætningen af tjenestemandsretten er tilsigtet en ligelig repræsentation af arbejdsgiver- og lønmodtagerinteresser.

Afgår en dommer eller stedfortræder i løbet af 5-års-perioden, beskikkes en anden for den resterende del af perioden. Beskikkelsen sker efter indstilling fra den, der indstillede eller var berettiget til at indstille den afgåede dommer eller stedfortræder. Foretages indstilling ikke senest en måned efter den tidligere dommers eller stedfortræders fratræden, foreslås det, at beskikkelsen foretages af landsstyret på egen hånd. Også i denne forbindelse forudsættes det, at landsstyret ved beskikkelsen tager hensyn til, at der ved sammensætningen af tjenestemandsretten er tilsigtet en ligelig repræsentation af arbejdsgiver- og lønmodtagerinteresser.

Der henvises til forslaget i § 1, nr. 1.

Ved lov nr. 346 af 2. juni 1999 om ændring af tjenestemandspensionsloven, tjenestemandsløven og en række andre love (Opfølgning på nedsættelsen af folkepensionsalderen, ændring af reglerne om tjenestemandssretterne, afskedigelse af åremålsansatte, ansættelse af personer uden dansk indfødsret m.v.) er der gennemført tilsvarende ændringer for så vidt angår Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark.

5. Procesmåden m.v.

Lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland indeholder ikke bestemmelser om, hvornår et medlem eller en stedfortræder i tjenestemandsretten skal vige sit sæde på grund af speciel inhabilitet.

Da tjenestemandsretten har status som domstol, bør der imidlertid være udtrykkelige bestemmelser herom. Det foreslås derfor, at de i lov om rettens pleje i Grønland fastsatte inhabilitetsregler for dommere skal gælde for tjenestemandsrettens formand, dommere og stedfortrædere.

Der henvises til forslaget i § 1, nr. 2.

Det foreslås endvidere, at der indføres mere detaljerede regler om procesmåden ved tjenestemandsretten, og at der gennemføres forskellige bestemmelser med henblik på at modernisere lovtæksten.

Der henvises til forslagene i § 1, nr. 6-8.

De foreslåede bestemmelser svarer til de ændringer, der er gennemført for så vidt angår Tjenestemandsretten og Den Kommunale Tjenestemandsret i Danmark ved lov nr. 346 af 2. juni 1999 om ændring af tjenestemandspensionsloven, tjenestemandsløven og en række andre love (Opfølgning på nedsættelsen af folkepensionsalderen, ændring af reglerne om tjenestemandssretterne, afskedigelse af åremålsansatte, ansættelse af personer uden dansk indfødsret m.v.).

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for det offentlige af betydning. Det bemærkes i øvrigt, at udgifterne ved tjenestemandsrettens virksomhed afholdes af hjemmestyret.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet og miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser og ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

Forslaget har været i høring hos: Grønlands hjemmestyre, rigsombudsmanden i Grønland, landsdommeren i Grønland og De grønlandske kommuners Landsforening.

Landsstyret har forhandlet lovforslaget med de centralorganisationer, der er forhandlingsberettiget i henhold til landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/mindredgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	-
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	-	-
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	-	-
Miljømæssige konsekvenser	-	-
Administrative konsekvenser for borgerne	-	-
Forholdet til EU-retten	Forslaget har ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Bestemmelsen vedrører sammensætningen af Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland, herunder beskikkelse af dommere og stedfortrædere samt funktionsperioden.

Der henvises til pkt. 4 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Den foreslåede § 1 a vedrører tjenestemandsrettens sammensætning ved den enkelte sags behandling. Bestemmelsen svarer til den hidtidige § 1, stk. 6, med de ændringer, der følger af forslaget om, at dommere og stedfortrædere fremover beskikkes.

Den foreslåede § 1 b indeholder regler om speciel inhabilitet for tjenestemandsrettens formand, dommere og stedfortrædere.

Der henvises til pkt. 5 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Ved den foreslåede bestemmelse får tjenestemandsretten kompetence til at behandle sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler, som landstyre har indgået med centralorganisationerne i henhold til § 53 i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

Der henvises til pkt. 2 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Der er tale om konsekvensændringer som følge af forslaget i nr. 1.

Til nr. 5

Forslaget vedrører en tjenestemands adgang til at indbringe sager, der hører under tjenestemandsretten, for de almindelige domstole.

Forslaget indebærer, at det er tilstrækkeligt, at tjenestemanden kan godtgøre, at centralorganisationen ikke agter at indbringe sagen for tjenestemandsretten, og samtidig ophæves den hidtidige 6-måneders-frist for tjenestemandens anlæggelse af sag ved de almindelige domstole.

Der henvises til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6-8

De foreslåede bestemmelser omhandler procesmåden ved tjenestemandsretten. De svarer med de nødvendige tilpasninger til procesmåden ved Arbejdsretten, som er udarbejdet med retsplejeloven som forbillede, og tilsvarende regler er gennemført i lov om tjenestemænd og lov om en kommunal tjenestemandsret ved lov nr. 346 af 2. juni 1999.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2001.

I stk. 2 foreslås det, at § 1, nr. 3, om tjenestemandsrettens kompetence til at behandle sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler får virkning for sager, der opstår efter lovens ikrafttræden.

I stk. 3 foreslås det, at de nu siddende medlemmer og stedfortrædere i tjenestemandsretten, som er udpeget for perioden indtil udgangen af maj 2002, forbli-

ver i virksomhed, indtil der med virkning fra 1. juni 2002 er foretaget udpegning og beskikkelse efter de nye regler.

I *stk. 4 og 5* stilles forslag om, hvorledes udpegning og beskikkelse af dommere og stedfortrædere skal ske, hvis de pågældende afgår inden 1. juni 2002.

Bestemmelsen i *stk. 6* om behandlingen af verserende sager i tjenestemandretten svarer til over-

gangsbestemmelsen i § 8, stk. 6, i lov nr. 346 af 2. juni 1999 om ændring af tjenestemandspensionsloven, tjenestemandsløven og en række andre love (opfølgning på nedsættelsen af folkepensionsalderen, ændring af reglerne om tjenestemandretterne, afskedigelse af åremålsansatte, ansættelse af personer uden dansk indfødsret m.v.).

Bilag

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 1. Grønlands landsstyre nedsætter en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, der består af en formand og en stedfortræder for denne samt otte andre medlemmer og stedfortrædere for disse. Til retten knyttes en sekretær.

Stk. 2. Landsdommeren i Grønland er formand. Landsdommeren udpeger blandt Grønlands Landsrets fuldmægtige en stedfortræder for formanden.

Stk. 3. Landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening udpeger i forening fire medlemmer og stedfortrædere for disse.

Stk. 4. De forhandlingsberettigede centralorganisationer for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland udpeger i forening fire medlemmer og stedfortrædere for disse.

Stk. 5. Medlemmerne og stedfortræderne udpeges for 3 år ad gangen.

Stk. 6. - - -

Lovforslaget

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Grønlands landsstyre nedsætter en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, der består af en formand og en stedfortræder for denne samt otte andre dommere og stedfortrædere for disse. Til retten knyttes en sekretær.

Stk. 2. Landsdommeren i Grønland er formand. Landsdommeren udpeger blandt Grønlands Landsrets fuldmægtige en stedfortræder for formanden. Udpegningen gælder indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 65 år eller i øvrigt ikke længere opfylder betingelserne for at kunne udpeges.

Stk. 3. Landsstyret beskikker fire dommere og stedfortrædere for disse efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening og fire dommere og stedfortrædere for disse efter fælles indstilling fra de forhandlingsberettigede centralorganisationer for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland. De pågældende beskikkes for en periode af 5 år.

Stk. 4. Er indstilling i henhold til stk. 3 af det nødvendige antal dommere og stedfortrædere ikke foretaget senest en måned, før beskikkelse skal finde sted, beskikker landsstyret på egen hånd den eller de manglende.

Stk. 5. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 6. Afgår en af landsstyret beskikket dommer eller stedfortræder i løbet af 5-års-perioden, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening, henholdsvis de i stk. 3 nævnte centralorganisationer. Foretages indstilling ikke senest en måned efter den tidligere dommers eller stedfortræders fratreden, foretages beskikkelsen af landsstyret på egen hånd.«

Gældende formulering

§ 1. ---

Stk. 6. I den enkelte sags behandling deltager retsformanden eller dennes stedfortræder, to af de af landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening udpegede medlemmer eller disses stedfortrædere samt to af de af centralorganisationerne udpegede medlemmer eller disses stedfortrædere.

§ 2. Tjenestemandstretten behandler sager om

- 1) overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler om løn- og andre ansættelsesvilkår for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland eller bestemmelser, som efter §§ 50 og 51 i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland træder i stedet for aftaler, og

Lovforslaget

2. Efter § 1 indsættes:

»§ 1 a. I den enkelte sags behandling deltager tjenestemandstretens formand eller dennes stedfortræder som retsformand samt fire af de af landsstyret beskikkede dommere eller disses stedfortrædere. To af disse fire skal være beskikket efter fælles indstilling fra landsstyret og De grønlandske kommuners Landsforening og to efter fælles indstilling fra centralorganisationerne eller beskikket i henhold til § 1, stk. 4, eller stk. 6, 2. pkt.

§ 1 b. For tjenestemandstretens formand, dommere og stedfortrædere gælder de i lov om rettens pleje i Grønland fastsatte inhabilitetsregler for dommere.

Stk. 2. De dommere, som skal deltage i pådømmelsen af den enkelte sag, skal af egen drift påse, om der foreligger grunde, der kan medføre inhabilitet.

Stk. 3. Indsigelser mod en dommers habilitet bør så vidt muligt fremsættes straks efter modtagelsen af meddelelsen om, hvem der skal deltage i domsforhandlingen, og bør under alle omstændigheder fremsættes, inden domsforhandlingen påbegyndes. Afgørelse om habilitet træffes af retsformanden ved beslutning. Under domsforhandlingen træffes afgørelsen dog af den samlede ret. Den, om hvis habilitet der er rejst spørgsmål, er ikke udelukket fra at deltage i afgørelsen.«.

3. § 2, stk. 1, nr. 1, affattes således:

- »1) overtrædelse eller fortolkning af aftaler indgået i henhold til landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland eller bestemmelser, som efter landstingslovens §§ 50 og 51 træder i stedet for aftaler, og«.

4. I § 2, stk. 1, nr. 2, § 3, 1. pkt., § 4, stk. 3, 1. pkt., og § 5, stk. 1 og 2, 1. pkt., ændres »§ 1, stk. 4« til: »§ 1, stk. 3«.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 2) kollektiv overtrædelse af § 12, stk. 1, i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, der er begået af tjenestemænd omfattet af en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer.

Stk. 2. - - -

§ 3. Landsstyret, kommuner og en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer kan af tjenestemandsretten ikendes bod for overtrædelser som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1.

§ 4. - - -

Stk. 3. En eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer kan af tjenestemandsretten ikendes bod, hvis centralorganisationen har understøttet en overtrædelse som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 2, eller ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre overtrædelsen eller bringe den til ophør. Bodten tilfalder den, der har anlagt sagen. Bestemmelserne i 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på de organisationer, der er tilsluttet centralorganisationerne.

§ 5. Sager som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, kan anlægges af og mod landsstyret eller en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer.

Stk. 2. Sager som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 2, kan anlægges af landsstyret mod en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer. Centralorganisationerne kan ved tjenestemandsretten anlægge sag mod landsstyret om, hvorvidt en sag om overtrædelse af § 12, stk. 1, i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland hører under tjenestemandsretten.

*Gældende formulering***§ 2. - - -**

Stk. 3. Sager, der hører under tjenestemandsretten, kan ikke indbringes for de almindelige domstole. En tjenestemand kan dog anlægge sag ved de almindelige domstole, når vedkommende centralorganisation har afslået at indbringe en sag som nævnt i stk. 1, nr. 1, for tjenestemandsretten. En sådan sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at tjenestemanden har modtaget meddelelse om den endelige administrative afgørelse eller sagen er afvist af centralorganisationen eller tjenestemandsretten.

Stk. 4. - - -

§ 5. Sager som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 1, kan anlægges af og mod landsstyret eller en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer.

Stk. 2. Sager som nævnt i § 2, stk. 1, nr. 2, kan anlægges af landsstyret mod en eller flere af de i § 1, stk. 4, nævnte centralorganisationer. Centralorganisationerne kan ved tjenestemandsretten anlægge sag mod landsstyret om, hvorvidt en sag om overtrædelse af § 12, stk. 1, i landstingslov om Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland hører under tjenestemandsretten.

§ 9. I retten til at lade møde ved rettergangsfuldmægtig for tjenestemandsretten gælder ingen indskrænkninger for parterne. I hvilket omfang en part er berettiget til at deltage i forhandlingerne for retten ved hjælp af flere fuldmægtige, afgør retten, ligesom retten træffer afgørelse om, hvem der foruden parterne og rettergangsfuldmægtigene bør have adgang til retsmøderne.

§ 6. Tjenestemandsretten har sit sæde i Nuuk, men kan sættes uden for Nuuk, når retten skønner det hensigtsmæssigt.

*Stk. 2. - - -**Lovforslaget***5. § 2, stk. 3,** affattes således:

»Sager, der hører under tjenestemandsretten, kan ikke indbringes for de almindelige domstole. En tjenestemand kan dog anlægge sag ved de almindelige domstole, hvis denne godtgør, at vedkommende centralorganisation ikke agter at indbringe en sag som nævnt i stk. 1, nr. 1, for tjenestemandsretten.«

6. I § 5 indsættes som stk. 3:

»*Stk. 3.* Der gælder ingen indskrænkning i parternes adgang til at lade møde for sig i tjenestemandsretten ved rettergangsfuldmægtig.«

7. Efter § 5 indsættes:

»**§ 5 a.** Tjenestemandsretten har sit sæde i Nuuk, men kan sættes andetsteds, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

Gældende formulering

§ 7. Sag anlægges ved, at den ene part til tjenestemandretten indgiver en anmodning i to eksemplarer om tjenestemandretsafgørelse.

Stk. 2. - - -

§ 6. Tjenestemandretten har sit sæde i Nuuk, men kan sættes uden for Nuuk, når retten skønner det hensigtsmæssigt.

Stk. 2. Retsbog føres efter kapitel 2, §§ 2-4, i lov om rettens pleje i Grønland.

§ 7. Sag anlægges ved, at den ene part til tjenestemandretten indgiver en anmodning i to eksemplarer om tjenestemandretsafgørelse.

Stk. 2. Sekretæren sender snarest muligt et eksemplar af anmodningen til den anden part og indkalder samtidig svarskrift i to eksemplarer fra denne. Svarskriftet indgives til retten inden for en af sekretæren fastsat frist. Når svarskrift er modtaget, sender sekretæren et eksemplar af svarskriftet til modparten. Yderligere skriftveksling finder som regel ikke sted.

Stk. 3. Med henblik på foretagelse af forligsmægling eller indhentelse af yderligere udtalelser fra parterne kan disse indkaldes til et forberedende retsmøde, hvor retten kan beklædes af formanden eller dennes stedfortræder alene.

§ 8. Retten kan, om det findes fornødent, lade stævning forkynde for en af parterne efter reglerne i kapitel 2, §§ 9-12, i lov om rettens pleje i Grønland.

Lovforslaget

§ 5 b. Sag anlægges ved indlevering af klageskrift til tjenestemandretten.

Stk. 2. Klageskriftet skal indeholde

- 1) parternes navn og adresse,
- 2) klagerens påstand,
- 3) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 4) angivelse af de dokumenter og andre beviser, som klageren agter at påberåbe sig.«.

8. §§ 6-12 affattes således:

»§ 6. Sekretæren sender snarest muligt et eksemplar af klageskriftet med bilag til indklagede og opfordrer samtidig denne til at afgive svarskrift med eventuelle bilag. Om fornødent lader sekretæren klageskriftet forkynde for indklagede efter reglerne om forkyndelse i lov om rettens pleje i Grønland.

Stk. 2. Svarskriftet skal indeholde

- 1) indklagedes påstand,
- 2) en kort fremstilling af de kendsgerninger, hvorpå påstanden støttes, og
- 3) angivelse af de dokumenter og andre beviser, indklagede vil påberåbe sig.

§ 7. Forberedelsen af sagen til eventuel domsforhandling finder sted i et eller flere forberedende retsmøder.

Stk. 2. Under forberedende retsmøder beklædes retten af formanden eller dennes stedfortræder.

Stk. 3. Med parternes samtykke kan retten afgøre sagen på et forberedende retsmøde. Afgørelsen kan med parternes indforståelse træffes ved beslutning.

Stk. 4. De forberedende retsmøder afholdes for lukkede døre. Med parternes tiltræden kan retsformanden dog tillade andre end partsrepræsentanterne at overvære retsmøderne.

§ 8. For domsforhandlingen gælder med de fornødne tilpasninger reglerne om domsforhandling af civile retssager i 1. instans i lov om rettens pleje i Grønland.

Gældende formulering

Stk. 2. Den, mod hvem sagen anlægges, skal møde for tjenestemandsretten.

Stk. 3. Udebliver indstævnte trods forkyndelse efter stk. 1, finder kapitel 3, §§ 10 og 11, i lov om rettens pleje i Grønland tilsvarende anvendelse. Udeblivelsesdom kan afsiges af formanden eller dennes stedfortræder uden tilkaldelse af rettens øvrige medlemmer.

§ 9. I retten til at lade møde ved rettergangsfuldmægtig for tjenestemandsretten gælder ingen indskrænkninger for parterne. I hvilket omfang en part er berettiget til at deltage i forhandlingerne for retten ved hjælp af flere fuldmægtige, afgør retten, ligesom retten træffer afgørelse om, hvem der foruden parterne og rettergangsfuldmægtigene bør have adgang til retsmøderne.

§ 10. Formanden eller dennes stedfortræder afgør ved kendelse de tvistigheder, som under vidneførslen eller syns- og skønsoptagelse opstår for retten.

§ 11. Om procesmåden i øvrigt gælder med de nødvendige tilpasninger de for borgerlige sager, der behandles ved Grønlands Landsret, gældende grundsætninger i kapitel 2 og kapitel 3, afsnit B og D, i lov om rettens pleje i Grønland.

§ 12. Domme afsagt af tjenestemandsretten kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om tvangsfuldbyrdelse af domme. Forlig indgået for tjenestemandsretten kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om fuldbyrdelse af forlig, der er indgået for en ret.

Lovforslaget

Stk. 2. Domsforhandlingen foregår for åbne døre, medmindre retsformanden undtagelsesvis af hensyn til ro og orden i retslokalet beslutter, at dørene skal lukkes.

§ 9. Dommen vedtages ved afstemning efter forudgående rådslagning. Rådslagningen og afstemningen sker mundtligt, og retsformanden stemmer altid sidst. I afstemningen deltager kun de dommere, som har overværet den mundtlige forhandling i dens helhed. De afgivne stemmer indføres i uddrag i stemmeafgivningsbogen.

Stk. 2. Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Stk. 3. Udkast til dommen udarbejdes af retsformanden, hvorefter den endelige ordlyd vedtages af de deltagende dommere.

§ 10. Dommen, der afsiges i et offentligt retsmøde ved oplæsning af domsslutningen, skal ledsages af grunde, men ikke indeholde oplysning om de forskellige meninger under afstemningen.

§ 11. Bestemmelserne i lov om rettens pleje i Grønland om virkningen af en parts udeblivelse og om adgangen til genoptagelse af civile retssager, der er afgjort ved en udeblivelsesdom, finder tilsvarende anvendelse i sager, der behandles af tjenestemandsretten.

Stk. 2. Tjenestemandsrettens formand eller dennes stedfortræder kan undtagelsesvis tillade, at sager, der efter § 7, stk. 3, er afgjort af retsformanden, genoptages, når

- 1) det må anses for overvejende sandsynligt, at sagen uden ansøgerens fejl har været urigtigt oplyst, og at sagen efter en genoptagelse vil få et væsentligt forskelligt resultat,
- 2) det må anses for givet, at ansøgeren kun ad denne vej vil kunne undgå eller oprette et for denne indgribende tab, og
- 3) omstændighederne i øvrigt i høj grad taler for genoptagelse.

§ 12. Tjenestemandsrettens domme kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om tvangsfuldbyrdelse af domme.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Forlig indgået for tjenestemandsretten og beslutninger efter § 7, stk. 3, kan fuldbyrdes efter reglerne i lov om rettens pleje i Grønland om fuldbyrdelse af forlig, der er indgået for en ret.

Stk. 3. Reglerne i lov om rettens pleje i Grønland vedrørende indsigelser mod rigtigheden af domme m.v., der fremsættes under tvangsfuldbyrdelsen, finder tilsvarende anvendelse for indsigelser, der fremsættes under fuldbyrdelsen af tjenestemandsrettens domme, kendelser og beslutninger.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2001.

Stk. 2. § 1, nr. 3, har virkning for sager, der opstår efter lovens ikrafttræden.

Stk. 3. Indtil der med virkning fra den 1. juni 2002 er foretaget udpegning og beskikkelse af dommere og stedfortrædere til tjenestemandsretten, forbliver de nu siddende medlemmer og stedfortrædere i virksomhed.

Stk. 4. Afgår den af landsdommeren udpegede stedfortræder inden 1. juni 2002, udpeges en anden efter reglerne i § 1, stk. 2, i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 5. Afgår en beskikket eller udpeget dommer eller stedfortræder i øvrigt inden 1. juni 2002, beskikkes en anden for den resterende del af perioden efter reglerne i § 1, stk. 6, i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1.

Stk. 6. De ved lovens ikrafttræden verserende sager for tjenestemandsretten skal færdigbehandles efter reglerne i §§ 5-12 i lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 6-8.

Til lovforslag nr. L 6. Skriftlig fremsættelse (4. oktober 2000)

Finansministeren (Mogens Lykketoft):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om en tjenestemandsret for Grønlands hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland.

(Lovforslag nr. L 6).

Lovforslaget fremsættes efter anmodning fra Grønlands hjemmestyre.

Forslaget

- a) udvider Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønlands kompetence til også at omfatte behandling af sager om overtrædelse eller fortolkning af hovedaftaler
- b) ændrer reglerne om beskikkelse af dommere og stedfortrædere til Tjenestemandsretten

for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland

- c) indfører udtrykkelige bestemmelser om dommernes og stedfortrædernes habilitet og mere detaljerede regler om procesmåden ved Tjenestemandsretten for Grønlands Hjemmestyres og Kommunernes Tjenestemænd i Grønland.

De foreslåede ændringer bringer reglerne i overensstemmelse med reglerne om Tjenestemandsretten og den kommunale tjenestemandsret samt de regler, der foreslås gennemført for tjenestemandsretten i det samtidig fremsatte forslag til ændring af lov om statens tjenestemænd i Grønland.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.